

PTAC konstatē neatbilstības vertikālajām cēlējplatformām, kas paredzētas cilvēkiem ar kustību traucējumiem

Publicēts: 09.03.2023.

[Jaunumi](#)

Cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem joprojām mēdz būt sarežģīti iekļauties sabiedrībā, justies neatkarīgiem un kvalitatīvi pavadīt laiku ārpus mājas ne tikai aizspriedumu dēļ, bet arī vides pieejamības problēmu dēļ. Viens no biežāk sastopamajiem risinājumiem, lai nodrošinātu pieejamību cilvēkiem ar dažādiem kustību traucējumiem, ir vertikālās cēlējplatformas. Taču Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) veiktās pārbaudes liecina, ka neviena no pagājušajā gadā pārbaudītajām platformām neatbilst izvirzītajam mērķim.

PTAC direktore Baiba Vītoļa norāda: "Viens no priekšnoteikumiem, lai cilvēki sabiedrībā dzīvotu līdzvērtīgi un vienlīdzīgi, ir ne tikai sapratne vienam pret otru, bet arī vides pieejamība, kas sniedz iespēju jebkuram cilvēkam neatkarīgi no vecuma un fiziskām spējām brīvi un patstāvīgi pārvietoties, nodrošināt pieeju ikdienai, darbam un nepieciešamiem pakalpojumiem. PTAC turpinās veikt uzraudzības procesus, lai sekmētu vides pieejamības atbilstību un uzlabošanu visām sabiedrības grupām."

Invalīdu un viņu draugu apvienību "Apeirons" ("Apeirons") valdes priekšsēdētājs Ivars Balodis uzsver: "Pieejamas vides nodrošināšanā ir svarīga katra detaļa un risinājuma kvalitāte. Pirmkārt, jādomā par to, lai risinājums būtu ērts cilvēkiem, viegli lietojams un saprotams un lai uz to varētu paļauties, tāpēc noteikti nevajadzētu pielietot zemākās cenas principu. Otrkārt, ļoti svarīgs ir uzraudzības un ekspluatēšanas process, lai uzstādītajiem risinājumiem nodrošinātu regulāras apkopes."

Lai izvērtētu mašīniekārtu - vertikālo un diagonālo cēlējplatformu, kas paredzētas personu ar kustību traucējumiem pārvietošanai, piemērojamās vides piekļūstamības prasības un pārbaudītu šo prasību izpildi uzstādītajām iekārtām, PTAC 2022. gadā veica cēlējplatformu pārbaudes.

Izveidojot detalizētas cēlējplatformu pārbaudes lapas un iesaistot "Apeirons" pārstāvjus, tika pārbaudītas 10 vertikālās cēlējplatformas, kas uzstādītas laikā no 2009. gada līdz 2016. gadam un atrodas pie tiltu pārvadiem, gājēju tuneļiem, paredzētas pasažieriem patstāvīgai lietošanai un nav reģistrētas Bīstamo iekārtu reģistrā (BIR). Papildus tika veiktas pārbaudes arī divām diagonālajām cēlējplatformām, kas uzstādītas pie publiskām ēkām.

Vertikālo cēlējplatformu pārbaudēs tika konstatēts, ka neviena no pārbaudītajām iekārtām neatbilst izvirzītajam mērķim un nepilda paredzētās funkcijas. Konstatētās neatbilstības visvairāk ietekmē tieši neaizsargātu un ļoti neaizsargātu lietotāju grupas, proti, personas ar kustību traucējumiem, kas pārvietojas ratiņkrēslā vai izmanto kustību palīgīdzekļus, personas gados, kā arī personas ar bērnu ratiņiem.

Neatbilstību cēlonis 50% gadījumu no visām konstatētajām neatbilstībām ir iekārtu neatbilstoša uzturēšana, 17% gadījumu - neatbilstošs iekārtas tehniskais izpildījums, kā arī salīdzinoši liels īpatsvars (33%) ir neatbilstoši būvniecības risinājumi, kas izstrādāti būvniecības procesa ietvaros, piemēram, neatbilstoši izbūvētas šahtas dēļ nav iespējams nodrošināt platformas apstāšanās līmeņa precizitāti vai sliekšņa augstumu, vai to, ka iekārtas pieejas laukumā ir droša vide manevrēšanai.

Veicot diagonālo cēlējplatformu pārbaudes, vienā no tām neatbilstības netika konstatētas, savukārt otrā cēlējplatforma nebija lietošanas kārtībā un tā drīzumā tiks demontēta, lai tās vietā uzstādītu jaunu, bet vienlaikus tika nodrošināta iespēja izmantot citu cēlējplatformu.

Bīstamo iekārtu reģistra (BIR) dati liecina, ka uz šo brīdi BIR ir reģistrētas 134 vertikālās cēlējplatformas, savukārt diagonālajām cēlējplatformām likums "Par Bīstamo iekārtu uzraudzību" nav piemērojams, tāpēc tās netiek reģistrētas BIR.

Būtiskākās un biežāk konstatētās neatbilstības:

- Nav abpusējie saziņas līdzekļi palīdzības izsaukšanai iesprostošanas gadījumā
- Platformas ārkārtas apturēšanas spiedpogas (STOP) neatbilstoša darbība
- Vadības un avārijas trauksmes spiedpogu simboli nav taktilā izpildījumā vai nepietiekams izvirzījuma augstums
- Neatbilstošs sliekšņa augstums, nelīdzens priekšlaukums
- Nav vai ir apgrūtināta durvju roktura, stāva spiedpogu aizsniegšana
- Šķēršļi ar asām šķautnēm,
- Režģa iesegums nenovērš kustību palīglīdzekļu iesprūšanu
- Neatbilstošs izpildījums ekspluatācijai āra apstākļos
- Pieklūstamības zīme izvietota uz iekārtām, kas neatbilst pieklūstamības prasībām
- leejas aizsardzība pret nokrišņiem nav vispār vai ir neatbilstoša

Ņemot vērā pārbaudēs konstatēto neatbilstību īpatsvaru, proti, vertikālajām cēlējplatformām 100% gadījumu, tai skaitā arī vides pieklūstamības neatbilstību, PTAC vērš uzmanību un informē, ka cēlējplatformu uzraudzība tiks turpināta.

Vides pieejamība ir svarīgs aspekts, par ko jāatceras, gan plānojot, gan projektējot, gan uzturot dažāda veida publiskās ēkas, tāpēc šī gada 1. martā PTAC organizēja vebināru, kura laikā PTAC pārstāvji informēja par pārbaužu rezultātiem un biežāk sastopamajām neatbilstībām, savukārt Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas un "Apeirons" pārstāvji izklāstīja vides pieejamības un iekārtu atbilstības pieklūstamības prasībām aspektus. Vebināra ieraksts un prezentācijas pieejamas [ŠEIT](#).

[Preču un pakalpojumu uzraudzības departaments](#) >

[Bīstamo iekārtu un metroloģiskās uzraudzības daļa](#)

Nilss Sprogis

daļas vadītājs

 +371 68806540 +371 26640021

<https://www.ptac.gov.lv/lv/jaunums/ptac-konstate-neatbilstibas-vertikalajam-celejplatformam-kas-paredzetas-cilvekiem-ar-kustibu-traucejumiem>